MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tal-11 ta' Marzu, 2003

Citazzjoni Numru. 94/2002/1

Lawrence Darmanin

vs

Josianne Darmanin u l-istess Josianne Darmanin bhala kuratrici ad litem biex tirrapprezenta lill-minuri Lisa Ann Darmanin u dan b'digriet tal-11 ta' Frar, 2002.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-konvenuta Josianne Darmanin, mart l-attur, kellha tarbija bl-isem ta' Lisa Ann li twieldet fid-29 ta' Lulju, 2001, kif jidher skond ic-certifikat tat-twelid esebit u mmarkat bhala Dok. "A";

Illi l-istess attur u l-imsemmija martu ilhom separati *de facto* minn Mejju tas-sena 2000, b'mod illi minn dakinhar intemmet kull koabitazzjoni bejniethom;

Illi t-tarbija Lisa Ann li twieldet kif fuq jinghad, m'hijiex il-wild ta' l-attur, izda l-frott minn relazzjoni li martu kellha ma' persuna li mhix maghrufa;

Illi ghalhekk l-istess attur talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-minuri Lisa Ann Darmanin, bint il-konvenuta Josianne Darmanin, u li tidher irregistrata fl-att tat-twelid bin-numru 3072 ta' l-2001, m'hijiex bint l-attur.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 sa 5 tal-process;

Rat il-verbali tal-21 ta' Mejju, 2002, fejn Dr. Tanti Dougall ta ruhu b'notifikat bl-avviz tas-smiegh ghall-attur; tas-6 ta' Novembru, 2002 fejn Dr. Tanti Dougall informa lill-Qorti li l-attur m'huwiex klijent tieghu u allura dak li hemm indikat fil-verbal tal-21 ta' Mejju, m'ghadux jghodd u l-kawza giet differita Sine Die u fejn aktar tard deher Dr. John Vassallo li talab ir-revoka *contrario imperio* tad-digriet u ta ruhu b'notifikat bl-appuntament tal-kawza u l-Qorti laqghet it-talba; tas-6 ta' Frar, 2003 fejn deher Dr. Mark Busuttil ghall-konvenuta u li nforma lill-Qorti li se jipprezenta l-eccezzjonijiet tal-konvenuta fejn qed taqbel mat-talbiet attrici, xehed Charles Bonnett bil-gurament, u l-partijiet iddikjaraw li m'ghandhomx provi aktar u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghall-11 ta' Marzu, 2003.

Rat in-nota ta’ l-attur tat-3 ta’ Frar, 2003, li bihaipprezenta tlett affidavits.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuta tas-6 ta’ Frar, 2003, a fol. 35 tal-process, fejn gie eccepit:

(1) Illi l-minuri Lisa Ann twieldet fid-29 ta’ Lulju, 2001 frott minn relazzjoni ma’ certu Charles Bonnett;

(2) Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost hu korrett li jsiru l-korrezzjonijiet necessarji u biex l-istess Charles Bonnett jigi dikjarat il-missier naturali;

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuta a fol. 35 u 36 tal-process.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KOSTATAZZJONIJIET.

I) PROVI PRODOTTI.

L-attur **Lawrence** Darmanin, fl-affidavit tieghu isostni:

“*Illi nikkonferma l-fatti esposti fid-dikjarazzjoni li takkompanja c-citazzjoni tieghi.*

Illi jiena kont separat de facto minn marti madwar sena u nofs qabel hija welldet it-tarbija Lisa Ann, minn Jannar tas-sena 2000, u minn meta sseparajna de facto kif qed nghid qatt ma rega` kien hemm koabitazzjoni bejnietna. Kien biss madwar xahar qabel hija welldet it-tarbija li sirt naf bit-tqala taghha, mhux minghandha izda minghand ohti Patricia u r-ragel taghha.

Illi meta sseparajt de facto minn marti, hi baqghet toqghod fid-dar taz-zwieg filwaqt li jiena mort noqghod mal-genituri tieghi. Kont immur nahdem il-Libja, naghmel seba` gimghat hemmhekk u nigi Malta ghal gimgha, u dan tul il-perjodu kollu tas-sena u nofs li jiena kont ili separat de facto minn marti qabel hija welldet it-tarbija Lisa Ann kif spjegajt. Meta kont nigi Malta kont nirrisjedi mal-genituri tieghi. Inkun nista nipprezenta l-passaport tieghi ghar-rigward tas-safar tieghi fil-Libja. Hekk per ezempju jirrizulta mill-kopji fotostatici li qed nehmez ma' dan l-affidavit, illi wasalt Malta mill-Libja fil-11 ta' Otturbru, 2000 u ergajt tlajt il-Libja fit-8 ta' Ottubru ta' l-istess sena."

Patricia Camilleri fl-affidavit taghha tghid:

"*Illi jiena nigi oht l-attur Lawrence Darmanin. Kont qrib hafna tal-mara tieghu Josianne u sirt naf li hija kienet tqila bit-tarbija Lisa Ann meta hija kellha tminn xhur tqala.*

Illi l-mara ta' hija stqarret mieghi li kienet harget tqila minn relazzjoni li kellha ma' ragel mizzewweg minn Rahal Gdid, li pero` qatt ma zvelat l-identita` tieghu.

Illi jiena kont prezenti ghall-hlas tat-tarbija u akkompanjajt lil Josianne meta marret tirregistra t-twelid. Hi ffirmat dikjarazzjoni li kienet ilha ma tghix ma' hija ghall-perjodu ta' sena u nofs.

Illi hija Lawrence fil-fatt kien ilu sena u nofs illi ssepara de facto mill-mara tieghu. Hi baqghet tghix fl-appartament taghhom f'Wied il-Ghajn filwaqt li Lawrence kien jirrisjedi fid-dar tal-genituri tieghi.

Illi tul dan il-perjodu ta' sena u nofs, Lawrence kien jahdem il-Libja, jitla` hemmhekk ghal seba` gimghat u jinzel Malta ghal gimgha u joqghod mal-genituri.

Illi hija sar jaf bit-tqala ta' martu minghandi. Martu ma kienet urietu b'xejn."

Mary Josephine Darmanin fl-affidavit taghha tghid:

"*Illi jiena nigi omm l-attur. Qabel il-mara ta' ibni welldet it-tarbija Lisa Ann, ibni kien ilu sena u nofs li gie joqghod ghandi f'Rahal Gdid. Martu kienet baqghet tirrisjedi fl-appartament taghhom f'Wied il-Ghajn.*

Illi fiz-zmien li qed insemmi, ibni Lawrence kien jitla` ghax-xoghol il-Libja, imur ghal seba` gimghat u jinzel Malta ghal gimgha u jirrisjedi ghandi.

Illi nikkonferma wkoll illi kienet binti Patricia li gharrfet lil Lawrence li martu kienet tqila, u li ibni sar jaf bit-tqala ta' martu ghaliex qaltlu binti. Martu ma gharrfitu b'xejn."

<u>II) PRINCIPJI LEGALI.</u>

Illi din il-kawza saret sabiex it-tarbija Lisa Ann li giet registrata b'kunjom l-attur tigi dikjarata li mhix bint l-istess attur *stante* li huwa ma huwiex missierha u fil-fatt qed jitlob li l-istess tarbija tigi dikjarata li m' hijiex il-wild naturali ta' l-attur bil-konsegwenti tibdil rikjest fic-certifikat tat-twelid tal-istess tarbija Nru 3102/2001.

Illi l-**artikolu 70 tal-Kap 16** jghid li:

(1) "Ir-ragel jista' jichad li jaghraf it-tifel imnissel matul iz-zwieg :

(a) jekk jipprova illi, fiz-zmien bejn it-tlett mitt jum u l-mija u tmenin jum qabel it-twelid tat-tifel, hu kien fl-impossibbiltà fizika li jghammar ma' martu minhabba li kien boghod minnha, jew minhabba xi accident iehor; jew

(b) jekk, fiz-zmien hawn fuq imsemmi, kien mifrud de facto jew legalment minn martu:

Izda ma jistax jichad lit-tifel jekk matul dak iz-zmien ikun rega' nghaqad ma' martu, ukoll jekk temporanjament; jew

(c) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi kien milqut b'impotenza, ukoll jekk dik l-impotenza kienet wahda fit-tnissil; jew

(d) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi martu kienet ghamlet adulterju jew kienet hbiet it-tqala u t-twelid tat-tarbija, u barra minn hekk jipprova xi fatt iehor (li jista' wkoll ikun testijiet u provi genetici u xjentifici) li x'aktarx jeskludu dik il-paternita`.

(2) Id-dikjarazzjoni biss ta' l-omm fis-sens li zewgha mhux missier it-tifel ma tkunx bizzejjed biex teskludi l-paternità tar-ragel.

(3) Il-Qorti tista' f'kawza ghac-cahda ta' l-gharfien tat-tarbija, tistieden lill-partijiet kollha jew xi wahda minnhom, kif ukoll lill-wild li l-filjazzjoni tieghu tkun fid-dubju, sabiex joqoghdu ghall-ezamijiet mehtiega biex tigi stabbilita kull prova genetika li jkollha x'taqsam mal-kaz. Il-Qorti jkollha l-jedd li tasal ghal dawk il-konkluzjonijiet li jistghu jkunu gustifikati jekk parti ma tkunx trid taghmel dawk l-ezamijiet. Meta t-tifel li dwar il-filjazzjoni tieghu jkun hemm kwistjoni jkun minuri, il-Qorti stess ghandha tistabbilixxi jekk it-tifel jaghmilx l-ezamijiet."

Illi fil-fatt din l-azzjoni ttentata mill-attur hija dik ta' denegata paternita` u hija wahda minn tlett azzjonijiet permessibbli fil-ligi taghna sabiex tigi attakata l-legittimita' ta' l-ulied u cjoe':

(a) L-azzjoni ta' diskonoxximent jew ta' *denegata paternita'* a bazi tal-**artikolu 70 tal-Kap 16** li hija miftuha ghar-ragel li fic-certifikat tat-twelid huwa ndikat bhala missier it-tifel imwieled fiz-zwieg, u dan fil-kazijiet indikati tassativament fis-**subartikolu (1) (a) sa (d),** liema azzjoni tattakka l-prezunzjoni *"pater est quae iustiae demonstrat",* u twassal biss mhux biex jigi determinat il-missier tat-tarbija imma fuq kollox ghad-dikjarazzjoni li r-ragel ta' l-omm ma huwiex il-missier, liema azzjoni ghandha tigi prezentata fit-termini stretti moghtija fl-**artikolu 73 tal-Kap 16.**

(b) It-tieni azzjoni hija dik moghtija biss lit-tifel *ai termini* ta' l-**artikolu 84** sabiex jitlob l-istat ta' iben legittimu u ghaliha japplikaw ir-regoli stabiliti fl-**artikoli 82 sa 85 tal-Kap 16.**

Illi a propozitu ta’ din l-azzjoni inghad fil-kawza **“Antonio Scerri Gauci vs Dottor Giovanni Scicluna nomine et”** (A.C. 14 ta’ Jannar 1952 li:-

“Illi din l-ahhar azzjoni tat-tfittxija ta’ paternita’ hija moghtija biss lit-tifel u hija estiza lill-werrieta jew dixxendenti tieghu fil-kaz biss previst mill-ligi.

It-tifel ghandu d-dritt li jitlob stat kuntrarju ghal dak li jaghtih l-att tat-twelid meta ma jkollux pussess ta’ stat konformi ma’ l-att tat-twelid, u ebda limitazzjoni ohra ma timponilu l-ligi ghall-ezercizzju ta’ dik l-azzjoni. Ghaldaqstant lilu ma tolqtux il-limitazzjoni li tolqot lil persuni ohra interessati, konsistenti f’illi huma jkollhom jippruvaw l-impossibilita’ fizika ta’ koabitazzjoni tal-prezenti genituri tat-tifel fi zmien rilevanti minhabba lontananza.

Meta t-tifel ma hux ostakolat fl-ezercizzju ta’ l-azzjoni ta’ ricerka tal-paternita’ tieghu bil-fatt li dik l-impossibilita’ fizika ma tirrizultax; l-unika limitazzjoni li tolqtu hija dik illi tolqtu meta huwa jkun jippossjedi stat konformi mal-att tat-twelid tieghu”

Illi f’kaz maghmul a bazi ta’ din l-azzjoni fis-sentenza **“Walter Ahar nomine vs Pio Micallef”** (P.A. (AJ M) 21 ta’ Frar 1996) inghad illi *“minn dan it-taghlim jidher li l-fatt li r-ragel ta’ omm it-tarbija kien prezenti Malta u kellu il-possibilita’ li jkollu relazzjoni ma’ martu, ma ghandu jkun ta’ ebda xkiel fl-indagini li ghandha ssir sabiex tigi stabbilita l-identita’ tal-missier naturali tal-istess attur”.*

(c) It-tielet azzjoni hija dik kontemplata fl-**artikoli 76 u 77 tal-Kap 16** fejn ghal dak li huwa relevanti ghal dik il-kawza fl-**artikolu 77** jinghad li:-

“Il-legittimita’ ta’ tifel imwieled matul iz-zwieg tista’ tigi attakkata minn kull min ghandu interess, jekk jipprova illi, fiz-zmien bejn it-tliet mitt gurnata u l-mija u tmenin gurnata qabel it-twelid tat-tifel, ir-ragel kien f’impossibilita’ li jghammar ma’ martu minhabba li kien il-boghod minnha”.

Illi din l-ahhar azzjoni imsemmija ta' mpunjazjoni ta' legittimita' hija miftuha ghal kull terz, inkluz lill-omm u lill-istess tifel peress li hija disponibbli ghal min ghandu interess, inkluz il-persuna li tallega li hija missier it-tifel.

Illi minn dan kollu jirrizulta li l-ligi taghti l-opportunita' lill-diversi persuni fil-parametri hemm indikati, u biss bl-azzjonijiet fuq indikati sabiex tigi denagata l-paternita' jew anke kontestata l-legittimita`.

Illi pero' fl-opinjoni ta' din il-Qorti l-azzjoni abbazi tal-**artikolu 77** hija subordinata ghal dak li hemm provdut fl-**artikolu 81** li jipprovdi li l-istat ta' iben legittimu ma jista' jigi attakkat minn hadd, lanqas mill-iben innifsu jekk il-minuri jkun akkwista l-i*status* ta' iben legittimu mill-att tat-twelid u l-pussess tal-istess stat li jaqbel ma' tali att.

Illi fi kliem iehor l-azzjoni ttentata skond **l-artikolu 77** sabiex tirnexxi trid issir fl-ewwel lok a bazi ta' iben jew bint li skond l-att ta' twelid ma jkunx ikkunsidrat bhala legittimu, jew ghalkemm l-istess att ta' twelid jikkunsidrah legittimu, huwa ma jkunx jippossedi l-istess stat ta' legittimu.

Illi l-pussess ta' l-istat ta' iben legittimu skond **l-artikolu 80** *"stabbilit minn gabra ta' fatti, mehudin flimkien, li jiswew biex juru r-rabta ta' filjazzjoni u ta' demm bejn it-tifel u l-familja li hu jghid li hi l-familja tieghu.*

L-ewlenin fost dawn il-fatti huma:-

(a) Illi t-tifel ikun gieb dejjem il-kunjom tal-missier li tieghu jghid li huwa l-iben;

(b) Illi l-missier ikun trattah bhala ibnu, u, f'dik il-kwalita' haseb ghall-manteniment u edukazzjoni tieghu, u sabiex jikkollokah;

(c) Illi t-tifel gie dejjem maghruf bhala tali min-nies;

(d) Illi huwa ikun maghruf bhala tali mill-familja".

Illi dan ifisser skond is-sentenza **“Malika Cachia Ejjebili et vs Ahmed Kamel El Din et”** (PA.(RCP) 26 ta’ Jannar 2000) li skond il-provvedimenti ta’ l-**artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta’ Malta,** huwa biss jekk ikun hemm *“nuqqas ta’ att ta’ twelid* ***jew*** *tal-pussess ta’ stat* (u dan skond kif definit fl-**artikolu 80 tal-Kap 16**) *inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz, … … … li l-prova tal-filjazzjoni tista’ ssir b’xhieda ohra li tista’ tingieb skond il-ligi”.*

Illi mis-sentenzi fuq citati din hija l-unika konkluzjoni logika li tista’ tinghata meta jigu mqabbla l-**artikoli 81** mal-**artikolu 77,** *stante* li jidher li fl-opinjoni ta’ din il-Qorti, l-kundizzjoni kontenuta fl-**artikolu 77** dwar l-impossibilita’ fizika, hija wkoll kundizzjoni ohra li kull persuna ohra, apparti l-minuri jekk dan jagixxi *ai termini* tal-ligi.

Illi dan jinsab ikkonfermat fis-sentenza **“Mario Maugeri vs Direttur tar-Registru Pubbliku”** (P.A. (RCP) 13 ta’ Jannar 1999) fejn inghad b’riferenza ghall-fatti f’dik il-kawza li *“Dwar l-**artikolu 81** … … … jigi ndikat li tali artikolu ma huwiex ta’ ostakolu ghall-azzjoni odjerna, peress li jidher car mis-segwenti fatt fuq esposti, li l-istess minuri qatt ma kellu l-pussess ta’ stat ta’ iben legittimu li jaqbel ma’ l-att tat-twelid peress li l-persuna ndikata kienet ilha nieqsa … ... u ommu kienet tghix biss ma’ l-attur”.*

Illi minn dan johrog car li jekk iben jew bint ikollhom stat ta’ wild legittimu, u jkollhom ukoll il-pussess ta’ l-istess stat konformi mal-att ta’ twelid, hadd ma jista’ jattakka dan l-istat a bazi ta’ l-**artikolu 77** anke jekk tigi ppruvata l-impossibilita’ fizika ndikata fl-istess artikolu. Illi dan gie ukoll konfermat fis-sentenzi **“Concetta Conti nomine vs Angelo Camilleri”** (Vol.XXXII.ii.309) u **“Jesmond Zammit vs Anthony Rapa et”** (P.A. RCP 18 ta’ Jannar 2000) fejn inghad li:-

*“Illi dan ifisser illi skond il-provedimenti ta’ l-**artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta’ Malta,** jekk ikun hemm nuqqas ta’ att ta’ twelid **jew** ta’ pussess ta’ stat (u dan skond kif definit fl-**artikolu 80 tal-Kap 16**) inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz … … il-prova tal-filjazzjoni tista’*

issir b'xhieda ohra li tista' tingieb skond il-ligi. Fi kliem iehor jekk il-pussess ta' stat ma jaqbilx mac-certifikat tat-twelid il-prova li tohrog mic-certifikat tar-Registru Pubbliku mhux insindakabbli".

Illi dan l-istat fattwali japplikaw in-normi stabbiliti fis-sentenza ta' dina l-Qorti kif diversament presjeduta fl-ismijiet "**Walter Ahar nomine vs Pio Micallef et."** deciza fil-21 ta' Frar 1996 peress li ma jezistix l-istat ta' paternita' li huwa fattwalment konformi mal-istess certifikat tat-twelid. Illi dwar il-prova necessarja u l-principji applikabbli u a skans ta' repetizzjoni din il-Qorti taghmel ukoll referenza ghas-sentenza taghha fl-ismijiet **"Anthony Sant vs John Cutajar et"** (RCP 10 ta' Novembru 1999).

Illi japplikaw ukoll pero' n-normi stabbiliti minn din il-Qorti fl-interpretazzjoni li qieghda taghti lill-kuncetti ta' "boghod" u "impossibilita' fizika" imsemmija fl-**artikolu 77 tal-Kapitolu 16**, fis-sens illi dawn in-normi ghandhom jigu nterpretati fis-sens illi jistghu jaffettwaw il-koncepiment tat-tarbija - ara "**Ronald Bray vs Charmaine Bray**" deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-19 ta' Novembru 1997 u "**Spiteri vs Cilia**" deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fit-30 ta' Jannar 1998.

Illi sentenzi ohra tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili li jirrispekkjaw dawn il-principji huma "**Antonella Bartolo vs Paul Fava**" deciza fit-30 ta' Jannar 1998, "**Miriam Salerno noe. vs Joseph Salerno et**" deciza fil-15 ta' Settembru 1998, u "**George Grech vs Nazzareno Grech et."** deciza fit-30 ta' April 1999.

Illi dawn il-principji kollha gew ikkonfermati fis-sentenzi "**Stephen Healey vs Clyde Farrugia Vella"** (P.A. (RCP) deciza fl-1 ta' Marzu 2001 Cit Nru: 1841/98/RCP); "**Carmel Grima et vs Carmelo Borg et**" deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit Nru. 190/97/RCP, **"Anthony Sant vs John Cutajar et"** (P.A. RCP 10 ta' Novembru 1999); "**Carmel Grima et vs Carmelo Borg et"** (P.A. RCP deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit Nru: 190/97/RCP); "**Natalino Scerri vs Giovanni Minafo`"** (P.A. RCP deciza fl-14 ta' April 2000 – Cit Nru 1919/98/RCP).

Illi in effetti din il-kawza ta' *denegata paternita'* saret *ai bazi* tal-**artikolu 73 tal-Kap 16** u fit-terminu hemm preskritt, u *di piu`* a bazi tal-interpretazzjoni fuq moghtija ghall-artikoli ohra tal-istess Kap, din l-istess interprettazjoni ghandha tinghata ghall-**artikolu 70 (1) (a) u (d) tal-istess Kap 16.**

Illi tenut kont tal-fatt li din l-azzjoni saret mir-ragel tal-omm abbazi tal-**artikolu 70 tal-Kap 16** jidher li dawn il-principji jinsabu kkonfermati mid-dispozizzjonijiet **1 (a) (b) (c) (d)** tal-istess artikolu u anke mid-disposizzjonijiet ta' l-**artikolu 73 tal-Kap 16** li jimponi terminu meta l-istess ragel, u ghalhekk l-attur f'din il-kawza jista' jaghmel din l-azzjoni.

Illi fil-fatt l-**artikolu 73 tal-Kap 16** jipprovdi li:

73. *Fil-kazijiet illi r-ragel jista' jaghmel kawza sabiex jichad li jaghraf tifel bhala ibnu, hu ghandu jaghmel l-azzjoni:*

(a) fi zmien sitt xhur mit-twelid, jekk huwa f'dak iz-zmien kien jinsab f'Malta;

(b) fi zmien sitt xhur minn dak in-nhar li jigi lura f'Malta, jekk fiz-zmien tat-twelid hu kien nieqes minn Malta;

(c) fi zmien sitt xhur minn dak in-nhar li jikxef il-qerq, jekk it-twelid kien gie lilu mohbi.

Illi fl-opinjoni ta' din il-Qorti l-**artikolu 70** maghdud mal-**artikolu 73** jindika bic-car li tali azzjoni hija proponibbli meta l-minuri 'n kwisjoni li dwaru tkun qed issir it-talba ma jkunx ottjena dak il-pussess ta' l-istat ta' iben legittimu, kif deskritt u stabbilit fl-**artikolu 80 tal-Kap 16** tal-Ligijiet ta' Malta, u ghalhekk il-gurisprudenza fuq riferita` mehuda fl-ambitu u suggetta ghal dak li hemm indikat partikolarment fl-**artikolu 70 tal-Kap 16** japplika wkoll ghall-kaz *de quo.*

(III) <u>APPREZZAMENT TAL-PROVI.</u>

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li minn meta twieldet il-minuri fid-29 ta’ Lulju 2001 l-attur u l-konvenuta kienu ilhom separati de facto ghall-circa sena w nofs, tant li l-istess konvenuta baqghet tirrisjedi fid-dar konjugali, filwaqt li l-attur meta ma kienx imsiefer il-Libja ghax-xoghol ghal perjodu ta’ seba’ gimghat kull darba kien qeighed jirrisjedi mal-genituri tieghu. Dan huwa kkonfermat minn Patricia Camilleri, oht l-attur u minn Mary Josephine Darmanin, omm l-attur.

Illi dan huwa wkoll ammess mill-konvenuta nfisha, fejn ghalkemm hija prezentat l-eccezzjonijiet taghha in ferita tali eccezzjonijiet huma ammissjoni tal-fatt li l-istess wild kien naxxenti mir-relazzjoni extra-maritali ma’ certu Charles Bonnett.

Illi fix-xhieda ta’ l-istess Charles Bonnett huwa rrikonoxxa l-istess minuri bhala bintu u wkoll li tali minuri dejjem giet identifikata bhala bintu u hekk ikkonsidrata, tant li dejjem mantniha hu.

Illi in kwantu ghaz-zmien meta saret il-kawza attrici, jirrizulta li t-terminu ta’ sitt xhur indikat fl-**artikolu 73** gie rispettat, peress li l-minuri twieldet fid-29 ta’ Lulju 2001 mentri l-azzjoni giet prezentata fit-28 ta’ Jannar 2002.

Illi mill-provi prodotti wkoll jirrizulta li l-istess minuri qatt ma kellha l-istat ta’ bint legittima ghaliex dejjem kienet ikkonsidrata bhala bint l-imsemmi Charles Bonnett u mhux tal-attur, u *di piu`* jidher mill-provvedimenti tal-**artikolu 70 (1) (a) (b) u (d) tal-Kap 16** gew ilkoll ippruvati u sodisfatti.

Illi fil-fatt l-**artikolu 70** jipprovdi li:

“Ir-ragel jista’ jichad li jaghraf it-tifel imnissel matul iz-zwieg:-

(a) jekk jipprova li, fiz-zmien bejn it-tlett mitt jum u l-mija u tmenin jum qabel it-twelid tat-tifel, hu kien fl-impossibilta’ fizika li jghammar ma’ martu minhabba li kien ‘il boghod minnha, jew minhabba xi accident iehor; jew

(b) jekk, fiz-zmien hawn fuq imsemmi, kien mifrud de facto jew legalment minn martu:

Izda ma jistax jichad lit-tifel jekk matul iz-zwieg ikun rega' nghaqad ma' martu, ukoll jekk temporanjament; jew

(c) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi kien milqut b'impotenza, ukoll jekk dik l-impotenza kienet wahda fit-tnissil; jew

(d) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi martu kienet ghamlet adulterju jew kienet hbiet it-tqala u t-twelid tat-tarbija, u barra minn jekk jipprova xi fatt iehor (li jista' jkun testijiet u provi genetici u xjentifici) li x'aktarx jeskludu dik il-paternita'".

Illi apparti dan huwa sinifikattiv u ta' mportanza massima ghalkemm mhux konkludenti d-dikjarazzjoni tal-omm *ai termini* tal-**artikolu 70 (2) tal-Kap 16** li f'dan il-kaz hija kontenuta fin-nota ta' eccezzjonijiet tal-istess konvenuta.

Illi ghalhekk abbazi tal-premess it-talba attrici ghandha tigi milqugha.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi fuq ammissjoni tal-konvenuta proprio *et noe* **tilqa' t-talbiet attrici** kif ser jigi hawn precizat b'dan illi:-

(1) Tiddikjara li t-tarbija Lisa Ann li twieldet fid-29 ta' Lulju 2001 m'hijiex bint l-attur ghalhekk konsegwentement tordna lid-Direttur tar-Registru Pubbliku sabiex jaghmel il-korrezzjonijiet kollha necessarji fic-certifikat tat-twelid tat-tarbija in kwistjoni, sabiex fl-istess certifkat isem l-attur indikat bhala l-missier naturali tat-tarbija jigi kollu kancellat u soppress u l-istess ghall-konnotati kollha l-ohra li jistghu jaghtu tali referenza, inkluz il-kelma *the said* mill-konnotati ta' omm it-tarbija fic-certifikat Nru 3072/2001, b'dan li missier it-tarbija u l-minuri Lisa Ann jigi

ndikat bil-kliem "*missier mhux maghruf*", u konsegwentement jsiru l-korrezzjonijiet kollha in konformita` ma' din id-dikjarazzjoni odjerna fl-istess certifikat tat-twelid u fl-atti kollha l-ohra kollha appartenenti lill-istess minuri.

Illi l-Qorti tordna ukoll li *ai termini* ta' l-**artikolu 256 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta** li kull korrezjoni hawn ordnata ghanda ssir mid-Direttur tar-Registru Pubbliku fi zmien ghaxart ijiem minn dak in-nhar li s-sentenza tghaddi f'gudikat u ghandha ssir bis-sahha ta' kopja vera tas-sentenza li tinghata lilu mir-Registratur tal-Qrati Superjuri, bil-mod preskritt fl-istess disposizzjonijiet tal-**Kap 16.**

L-ispejjez ta' din il-kawza ghandhom jibqghu a karigu tal-konvenuta Josianne Darmanin proprio.

Moqrija.

--------------------------------TMIEM--------------------------------